

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6ECdo/132/2013
Identifikačné číslo spisu:	6208205087
Dátum vydania rozhodnutia:	23.07.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Daniela Švecová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:6208205087.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej POHOTOVOST', s. r. o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpenej Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, v mene a na účet ktorej koná advokát doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., proti povinnému O. G., bývajúcemu vo R. XX, o vymoženie 56,40 Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Veľký Krtíš pod sp. zn. 5 Er 2572/2008, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 12. decembra 2012, sp. zn. 41 CoE 271/2012, a o odvolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 12. decembra 2012, sp. zn. 41 CoE 271/2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky návrh na prerušenie konania z a m i e t a
Dovolanie oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 12. decembra 2012, sp. zn. 41 CoE 271/2012 v jeho potvrdzujúcej časti o d m i e t a .
Konanie o odvolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 12. decembra 2012, sp. zn. 41 CoE 271/2012, v časti týkajúcej sa zamietnutia návrhu na prerušenie konania, z a s t a v u j e .
Povinnému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.
Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Odôvodnenie

Okresný súd Veľký Krtíš poverením z 21. októbra 2008, č. 5610 011461* poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie na vymoženie 1699 Sk (56,40 Eur) s príslušenstvom v zmysle ustanovenia § 44 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) na základe exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu, zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a. s., so sídlom v Bratislave, Karloveské rameno 8, IČO: 35 922 761, z 30. mája 2008, sp. zn. SR 04918/08.

Následne Okresný súd Veľký Krtíš uznesením z 29. mája 2012, č. k. 5 Er 2572/2008-22 exekúciu zastavil s poukazom na § 57 ods. 2, § 58 ods. 1 Exekučného poriadku, § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 o rozhodcovskom konaní, § 52 a nasl. OZ, článok 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5.

apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a judikatúru ESD. Súd prvého stupňa preskúmal exekučný titul, žiadosť o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie, predloženú Zmluvu o úvere a zohľadnil tiež rozhodovaciu činnosť nadriadených súdov v exekučných veciach, kde povinným je spotrebiteľ a dospel k záveru, že exekúciu treba zastaviť. Uviedol, že oprávnená a povinný uzavreli Zmluvu o úvere, ktorá má charakter zmluvy spotrebiteľskej. Jej súčasťou sú aj všeobecné podmienky, v ktorých sa nachádza rozhodcovská doložka, na podklade ktorej v danom prípade rozhodol rozhodcovský súd. Rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná. Dlužník ju nemohol ovplyvniť, pretože je inkorporovaná do obchodných podmienok; ak chcel Zmluvu o úvere uzavrieť, musel ju akceptovať. Rozhodcovská doložka, z ktorej rozhodcovský súd odvodil svoju právomoc rozhodnúť spor účastníkov, znemožňuje voľbu povinného (spotrebiteľa) dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom, ak podá žalobu oprávnená (dodávateľ). Výslovil vážne pochybnosti o objektívnosti celého rozhodcovského konania, a o dostatočne individuálnom prístupe rozhodcov k ochrane práv spotrebiteľa. Predmetnú rozhodcovskú doložku považoval súd za neprijateľnú (nekalú) podmienku v spotrebiteľskej zmluve, zakladajúcu hrubý nepomer v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Neprijateľná doložka je zároveň aj v rozpore s dobrými mravmi a na základe toho prvostupňový súd exekúciu podľa § 57 ods. 2 Exekučného poriadku a § 45 ods. 2 zákona o rozhodcovskom konaní zastavil.

Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, uznesením z 12. decembra 2012, sp. zn. 41 CoE 271/2012 návrhy oprávnenej na prerušenie konania podľa ustanovenia § 109 ods. 1 písm. b/ a c/ O. s. p., ktoré podala v priebehu odvolacieho konania, zamietol a uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil (§ 219 ods. 1, ods. 2 O. s. p.). Uviedol, že okresný súd správne vec posudzoval podľa spotrebiteľského práva a na základe toho vec správne právne posúdil. V posudzovanom prípade rozhodcovská doložka nie je v zmluve dojednaná individuálne, čo vyplýva z jej zaradenia do Všeobecných podmienok poskytnutia úveru ako súčasti formulárovej zmluvy o úvere. Dojednanou doložkou došlo k narušeniu rovnováhy medzi zmluvnými stranami, a to v neprospech povinného ako spotrebiteľa. Podpisom zmluvy sa povinný vzdal vopred práva na účinnú procesnú ochranu, či už z nevedomosti alebo nemožnosti ovplyvniť obsah zmluvy, čo je v podmienkach právneho štátu neprijateľnou podmienkou. Takto dojednaná rozhodcovská doložka je podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka neplatná. Odvolací súd tiež nedospel k záveru, že by v prejednávanej veci existovala potreba obrátiť sa s predbežnou otázkou výkladu únieového práva na Súdny dvor EÚ, ani nebol zistený žiadny iný predpoklad na prerušenie konania, preto oba návrhy oprávnenej na prerušenie konania zamietol.

Proti napadnutému uzneseniu odvolacieho súdu podala oprávnená dovolanie, ktoré dodatočne aj doplnila. Navrhla, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie; uplatnila si aj náhradu trov dovolacieho konania. Navrhla tiež odložiť vykonateľnosť napadnutého uznesenia a konanie prerušiť podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a Súdnemu dvoru Európskej únie na základe čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie predložiť prejudiciálne otázky, ktoré bližšie špecifikovala v podanom dovolaní. Dôvodila tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v ustanovení § 237 O. s. p., keď súd rozhodol nad rámec zverenej právomoci (§ 237 písm. a/ O. s. p.), v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ O. s. p.), nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný (§ 237 písm. e/ O. s. p.), súd jej svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.), keď súdy nevytýčili pojednávanie, hoci tak boli povinné urobiť (§ 57 ods. 5 Exekučného poriadku (zrejme v znení účinnom do 31. 12. 2012) § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p.). Ďalej uviedla, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), keď súd nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonával náležité dokazovanie a tiež aj to, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Svoju argumentáciu podrobne a rozsiahlo v dovolaní rozvinula. K uvedeným dôvodom dovolania uviedla, že odvolací súd založil svoje rozhodnutie na nesprávnom právnom posúdení rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve uzatvorenej medzi oprávnenou a povinným. Podľa dovolateľky odvolací súd sa odvoláva na nekonkrétne ustanovenia smernice Rady 93/13/EHS a vnútroštátne právne normy, ktoré upravujú režim spotrebiteľských zmlúv. Takéto právne posúdenie trpí základnými vadami jeho nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti, čím porušuje právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Podľa názoru dovolateľky, závery odvolacieho súdu (že rozhodcovská doložka spôsobuje

hrubý nepomer v právach a povinnostiach zmluvných strán ku škode spotrebiteľa, že žaloby, ktorých cieľom je uspokojenie nárokov z úverových zmlúv podáva v zásade len veriteľ úverového vzťahu na ním zvolený rozhodcovský súd, a že spotrebiteľ si len s ťažkosťou mohol byť vedomý následkov uzavretia rozhodcovskej doložky, a preto (vzhľadom na jeho úroveň informovanosti a vyjednávaciu silu) nemožno spravodlivo požadovať, aby porozumel jej významu, nie sú zdôvodnené a preukázané, predstavujú nepreukázanú domnienku súdu, ktorá nemá základ v právnych a skutkových súvislostiach. Uviedla, že podľa právnej doktríny smernica nemá všeobecnú záväznosť ako nariadenie, pretože je adresovaná iba členským štátom a nie všetkým fyzickým osobám. Podľa dovolateľky, ak bola smernica prebratá do slovenského právneho poriadku správne a včas, je nutné aplikovať slovenskú právnu úpravu. Súd prvého stupňa ani odvolací súd sa podľa oprávnenej nevysporiadali najmä s judikatúrou Súdneho dvora EÚ a nezdôvodnili, prečo priamo aplikovali ustanovenia smernice Rady 93/13/EHS. Smernica podľa dovolateľky nepovažuje riešenie sporov zo spotrebiteľských zmlúv v rozhodcovskom konaní za ustanovenie neprimerané a opačné závery oboch súdov sú ich nepreukázanou domnienkou. Ďalej dovolateľka poukázala na znenie smernice Rady 93/13/EHS ustanovení ods. 1 písm. q/ jej prílohy v slovenskom, anglickom, českom, poľskom, nemeckom, a francúzskom jazyku a uviedla, že ustanovenie slovenskej verzie uvedeného ustanovenia smernice je nesprávne. Text únieového predpisu je potrebné skúmať vo všetkých jeho úradných jazykových verziách a vziať do úvahy skutočný úmysel zákonodarcu a cieľ samotného predpisu. Pokiaľ je výklad ustanovenia práva Únie v jednotlivých jazykových verziách odlišný, musí byť toto ustanovenie vykladané podľa všeobecného významu a cieľa právnej úpravy, ktorej je súčasťou. Ďalej (podľa dovolateľky) sa súd nijako nevysporiadal s výkladovými pravidlami uvedenými v smernici Rady 93/13/EHS a nijako nezdôvodnil, prečo považuje rozhodcovskú doložku za neprijateľnú podmienku v zmluve o úvere. Dovolateľka má za to, že v danom prípade je nutné požiadať, spolu s inými ustanoveniami o výklad pojmu „nekalá zmluvná podmienka“ (v kontexte tohto sporu) Súdny dvor Európskej únie. Ďalej uviedla, že súd jej svojím postupom odňal (ako účastníčke konania) možnosť konať pred súdom, keď nenariadil vo veci ústne pojednávanie v zmysle ustanovenia § 57 ods. 5 Exekučného poriadku. Rozhodnutie odvolacieho súdu je neodôvodnené, a preto vôbec nie je zrejmé, akou úvahou súd dospel jednoznačne a nepochybne k tomu, že návrhom oprávnenej na prerušenie konania sa netreba zaoberať. Uviedla, že exekučný súd neumožnil účastníkovi exekučného konania kontradiktórne konanie, v ktorom by mohli uplatňovať svoje stanoviská k skutkovým a právnym otázkam, nemala možnosť vyjadriť sa k argumentácii s cieľom ovplyvniť súdne rozhodnutie. V súvislosti s výkladom a aplikáciou práva poukázala na rozhodnutia Ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 140/1993, IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/2004 a uviedla, že súčasťou práva na súdnu ochranu je aj právo na ústavne súladný výklad právnej normy. Poukázal aj na rozsudok Súdneho dvora EÚ z 21. 2. 2013 C - 472/11 Banif Plus Bank Zrt proti Csaba Csipai, Viktória Csipai (ktorého podstatné časti aj citovala), a v súvislosti s rozhodcovskými doložkami aj na rozsudky Spolkového súdneho dvora z 13. 1. 2005, III ZR 265/03 a z 19. 5. 2011, III ZR 16/2011 a Ústavného súdu ČR z 11. 10. 2012, IV. ÚS 1281/2012, z 5. 10. 2011, II. ÚS 3057/2010 a napokon aj na rozhodnutie veľkého senátu občianskoprávneho a obchodného kolégia NS ČR z 31. 7. 2008, sp. zn. 32 Cdo 2282/2008, ktoré v zásade považujú rozhodcovské doložky za prijateľné podmienky.

Proti tomu istému (vyššie označenému) uzneseniu odvolacieho súdu podala oprávnená aj odvolanie v časti, ktorou odvolací súd zamietol jej návrh na prerušenie konania v zmysle ustanovenia § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a článku 267 Zmluvy o fungovaní EÚ. Navrhla, aby odvolací súd napadnuté uznesenie (v označenom rozsahu) zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie. Dôvodila predovšetkým tým, že súd jej svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia (§ 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p.), keď súd nesprávne interpretoval a aplikoval ustanovenia § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a článok 267 Zmluvy o fungovaní EÚ v spojení s ustanovením § 36 ods. 5 Exekučného poriadku. Zdôraznila tiež, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok odôvodnenia, a že v ňom bola nesprávne poučená o nemožnosti napadnúť odvolaním výrok o zamietnutí návrhu na prerušenie konania. Za týchto okolností je napadnuté rozhodnutie svojvoľné, arbitrárne, porušujúce jej ústavné právo vyplývajúce z článku 6 ods. 1 Ústavy SR, ako aj z článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Povinný, ani súdny exekútor sa k dovolaniu oprávnenej nevyjadrili.

Najvyšší súd SR predovšetkým nezistil splnenie podmienok pre odloženie vykonateľnosti (dovoláním) napadnutého rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 243 O. s. p. V rámci následného skúmania dôvodnosti

návrhu oprávnenej na prerušenie konania dospel k záveru, že v predmetnej veci nie je daný ani dôvod na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s ustanovením § 243c O. s. p.

V tejto súvislosti treba uviesť, že konanie pred Súdny dvorom o predbežnej otázke má povahu osobitného nesporného a medzitýmneho konania, v ktorom Súdny dvor má právomoc vydať rozhodnutie o výklade zakladajúcich zmlúv Európskej únie, o platnosti a výklade aktov inštitúcií, orgánov, úradov alebo agentúr Európskej únie, výklade štatútov orgánov zriadených aktom Rady Európskeho spoločenstva. Toto konanie je inštitútom pôsobiacim v záujme integrácie a zachovania jednoty európskeho práva, pretože Súdny dvor v ňom vydáva rozhodnutia o určitých čiastkových otázkach výkladu a platnosti komunitárneho práva, ktoré je potrebné pre rozhodnutie vnútroštátneho súdu vo veci samej.

Ustanovenie § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ukladá súdu povinnosť prerušiť konanie len vtedy, ak dospel k záveru (rozhodol), že požiada Súdny dvor o rozhodnutie o predbežnej otázke, lebo je potrebné podať výklad komunitárneho práva, ktorý je rozhodujúci pre riešenie danej veci. Vnútroštátny súd nie je povinný vyhovieť každému návrhu účastníka konania na prerušenie konania a postúpenie návrhu Súdnemu dvoru na vydanie rozhodnutia o predbežnej otázke. Túto povinnosť nemá ani vtedy, keď prípadne v určitej veci aplikuje ustanovenie zákona platného v Slovenskej republike, do ktorého bol prenesený obsah právnych noriem Európskej únie. Zmyslom riešenia predbežnej otázky je zabezpečiť jednotný výklad komunitárneho práva, teda nie rozhodnúť určitý spor, ktorý nemá žiadnu komunitárnu relevanciu a je vo výlučnej kompetencii súdu členskej krajiny. Ak súd pri priebežnom posudzovaní veci nedospeje k záveru o potrebe výkladu komunitárneho práva a návrhu účastníka na prerušenie konania v zmysle § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. nevyhovie, prejednanie a rozhodnutie veci sudcom vnútroštátneho súdu nezakladá (v takom prípade) procesné vady konania ani v zmysle § 237 písm. f/, ani v zmysle písm. g/ O. s. p.

Výriešenie právnych otázok nastolených dovolateľkou v tomto konaní patrí do výlučnej právomoci vnútroštátneho súdu bez potreby prejudiciálneho rozhodnutia Súdneho dvora. Zo spisu vyplýva, že súdy nižších stupňov neinterpretovali právne normy komunitárneho práva, ktorých výkladu sa dovolateľka domáhala. Postup odvolacieho súdu, ktorý neprerušil konanie v zmysle § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a nepredložil na posúdenie Súdnemu dvoru prejudiciálne otázky predložené oprávnenou, nebol preto v rozpore so zákonom. Aj podľa názoru najvyššieho súdu, zhodného s názorom odvolacieho súdu, nebola otázka výkladu komunitárneho práva pre riešenie daného prípadu rozhodujúca.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 O. s. p., skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno dovolaním napadnúť a dospel k záveru, že dovolanie v predmetnej veci nie je prípustné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Keďže v prejednávannej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, jeho prípustnosť bolo treba posudzovať podľa ustanovenia § 239 O. s. p.

Uznesenie odvolacieho súdu v predmetnej veci však nemožno podriaďiť pod žiaden dôvod prípustnosti vyplývajúci z ustanovenia § 239 O. s. p., lebo odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa nezmenil, ale ho potvrdil a nerozhodoval ani vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) na zaujatie stanoviska. Rovnako odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom uznesení prípustnosť dovolania nevyslovil a nejde o potvrdzujúce uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, ani o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 1 písm. a/, písm. b/ O. s. p., ods. 2 písm. a/, písm. b/, písm. c/ O. s. p.). Dovolanie oprávnenej preto podľa ustanovenia § 239 ods. 1 a ods. 2 O. s. p. nie je prípustné.

Prípustnosť dovolania oprávnenej by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie

konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 O. s. p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O. s. p. ale nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Oprávnená procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/ a g/ O. s. p. netvrdila a ich existenciu nezistil ani dovolací súd. Dovolanie teda v zmysle týchto ustanovení nie je prípustné.

Právomoc súdu je upravená v ustanoveniach § 7 a § 8 Občianskeho súdneho poriadku; jej nedostatok sa považuje za neodstrániteľnú podmienku konania, ktorá má za následok zastavenie konania a (prípadné) postúpenie veci inému orgánu.

Dovolaiteľka v predmetnej veci vadu konania podľa ustanovenia § 237 písm. a/ O. s. p. nevyvodzovala z toho, že súdy vôbec nemali právomoc konať a rozhodovať. Ich právomoc v exekučnom konaní nepopierala. Namietala, že súdy sa nesprávnou a ústavne nesúladnou interpretáciou § 44 ods. 2 Exekučného poriadku a ustanovenia § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní postavili do pozície orgánu vykonávajúceho komplexné preskúmanie exekučného titulu, metódou, ktorá v rámci zverenej právomoci ako exekučným súdom neprináleží. Z uvedeného je zrejmé, že dovolaiteľka namietala nesprávnou aplikáciu a výklad zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov a Zákona o rozhodcovskom konaní, resp. namietala nesprávne právne posúdenie veci. Za týchto okolností dovolací súd dospel k záveru, že súdy rozhodovali vo veci, ktorá patrí do ich právomoci, keď napadnuté rozhodnutie bolo vydané v exekučnom konaní, v ktorom rozhodovanie súdov vyplýva jednoznačne priamo zo zákona (napr. z ustanovenia § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku). Námetka dovolaiteľky o existencii vady konania v zmysle § 237 písm. a/ O. s. p. nie je dôvodná.

Pokiaľ ide o (dovolaiteľkou namietanú) existenciu prekážky rei iudicatae (§ 237 písm. d/ O. s. p.) treba uviesť, že táto patrí k procesným podmienkam a jej existencia (zistenie) v každom štádiu konania vedie k zastaveniu konania. Nastáva vtedy, ak sa má v novom konaní prejednať tá istá vec, pričom o tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav (vymedzený žalobným petitom) vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený (t. j. ak vyplýva z rovnakého skutku). Pre posúdenie, či je daná táto prekážka nie je významné, ako súd po právnej stránke posúdil skutkový dej, ktorý bol predmetom pôvodného konania; je daná aj vtedy, ak určitý skutkový dej (skutok) bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený inak, nesprávne či neúplne. Z hľadiska totožnosti účastníkov, nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie. Konanie sa týka tých istých osôb aj v prípade, ak v novom konaní vystupujú právni nástupcovia pôvodných účastníkov konania, či už z dôvodu univerzálnej alebo singulárnej sukcesie.

Z obsahu spisu vyplýva, že konaniu vo veci exekúcie oprávnenej Pohotovosti, s. r. oso sídlom v Bratislave, Pribinova č. 25, proti povinnému O. G., bytom R. XX, o vymoženie 56,40 Eur s prísl.,vedenej na Okresnom súde Veľký Krtíš pod sp. zn. 5 Er 2572/2008, a základe rozhodcovského rozsudku vydaného Stálym rozhodcovským súdom (zriadeným zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a. s. so sídlom v Bratislave, Karloveské rameno č. 8, 30. mája 2008 sp. zn. 04918/08) nepredchádzalo žiadne iné konanie na súde a vo veci nebolo predtým rozhodnuté. Vzhľadom na uvedené dovolaiteľkou vytýkaná vada podľa § 237 písm. d/ O. s. p. konanie nezaťažila.

Konanie nie je zaťažené ani vadou v zmysle ustanovenia § 237 písm. e/ O. s. p., lebo v predmetnej veci nebol zistený nedostatok návrhu na začatie konania. Exekučný súd totiž v danej veci začal konať na základe žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, o ktorej bol povinný rozhodnúť do 15 dní od jej doručenia (§ 44 Exekučného poriadku). V tomto prípade z určujúceho - obsahového - hľadiska (§ 41 ods. 2 O. s. p.) zo strany oprávnenej ani nejde o námietku nedostatku návrhu na začatie konania v zmysle ustanovenia § 237 písm. e/ O. s. p., ale o námietku inú, ktorú oprávnená uvádza vo väzbe na otázku zákonnosti a vecnej správnosti postupu a právnych záverov

súdov (ich právneho posúdenia vecí), na ktorých v danom prípade založili svoje rozhodnutia.

O odňatie možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.) ako o dôvode zakladajúcom prípustnosť dovolania ide v prípade nesprávneho postupu súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým (postupom) sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať (realizovať) procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania, ktoré mu priznáva platná právna úprava za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Dovolaiteľka konkrétne namietala porušenie jej práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Obsah práva na spravodlivý súdny proces v zmysle uvedených článkov nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces však nepatrí súčasne aj právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04) a rovnako neznamena ani to, aby účastník konania bol pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04). Do obsahu tohto práva nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

K odňatiu možnosti oprávnenej pred súdom konať a k porušeniu práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd malo (podľa jej názoru) dôjsť tým, že súd prvého stupňa exekučné konanie zastavil, hoci pre takéto rozhodnutie neboli splnené zákonom stanovené podmienky.

Dovolací súd dospel k záveru, že v predmetnej veci odvolací súd i exekučný súd správne posúdili splnenie podmienok pre zastavenie exekučného konania (po predchádzajúcom vydaní poverenia na vykonanie exekúcie).

Pokiaľ oprávnená v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený, a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej (resp. platnej) rozhodcovskej zmluvy (rozhodcovskej doložky).

Skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky (dohodnutej v spotrebiteľskej veci, t. j. vo veci vyplývajúcej zo spotrebiteľského právneho vzťahu, ktorým je právny vzťah založený právnou skutočnosťou - spotrebiteľskou zmluvou) súdy v exekučnom konaní nepreskúmavali vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, ale len realizovali svoje oprávnenie vyplývajúce zo zákona, a to z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t. j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom a v danom prípade aj s ustanovením § 45 ods. 1 a ods. 2 Zákona o rozhodcovskom konaní. V tejto súvislosti treba uviesť, že uplatnený postup a prijaté právne závery vyplývajú z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (viď napr. uznesenie z 10. októbra 2012, sp. zn. 6 Cdo 105/2011).

Takéto oprávnenie má exekučný súd aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybniť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní. V prípade zisteného nedostatku v tomto smere je exekučný súd oprávnený konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť tohto exekučného titulu. Takýmto postupom exekučný súd napĺňa príkaz vyplývajúci z princípu ochrany práv spotrebiteľa. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 18. septembra 2012, sp. zn. 5 Cdo 230/2011.

V preskúmvanej veci súdy v exekučnom konaní správne konštatovali neprijateľnosť a tým aj neplatnosť rozhodcovskej doložky z dôvodu, že nebola individuálne dojednaná a že spôsobovala nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinného. Aj dovolací súd sa stotožňuje so závermi odvolacieho súdu a súdu exekučného a v podrobnostiach na ne poukazuje.

Ani ďalšia námietka dovolateľky týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutia odvolacieho súdu nie je dôvodná. To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry EŠLP. Judikatúra tohto súdu ale nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument,

ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

K povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie sa rovnako vyjadril aj Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze III. ÚS 119/03-30. Vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v ustanovení § 157 ods. 2 O. s. p., v spojení s ustanovením § 167 ods. 2 O. s. p. citovaného zákona. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O. s. p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

V predmetnej veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávanú vec, a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia skonštatoval správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvého stupňa a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia prvostupňového súdu doplnil ďalšie dôvody, pre ktoré toto rozhodnutie potvrdil. Taktiež vysvetlil, prečo s a nestotožnil s námietkami oprávnenej uvedeními v odvolaní. Odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia dalo tak odpoveď na relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany oprávnenej. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a že aj odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O. s. p., v spojení s § 167 ods. 2 O. s. p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv oprávnenej.

Nedôvodnou sa javí i námietka oprávnenej, že jej súdy svojím postupom odňali možnosť konať pred súdom, keďže nebolo nariadené v zmysle § 57 ods. 5 Exekučného poriadku ústne pojednávanie. Toto ustanovenie však (v čase účinnosti od 9. 8. 2012 do 31. 12. 2012) ustanovovalo povinnosť nariadiť pojednávanie v prípadoch zastavenia exekúcie v zmysle § 57 ods. 1 písm. g/ a písm. k/. Exekučný súd rozhodol dňa 29. mája 2012, kedy toto ustanovenie ešte neplatilo a teda exekučný súd pojednávanie nariadiť nemusel.

K námietke oprávnenej, že slovenský preklad čl. 3 ods. 3 bod 1. písm. q/ Smernice nie je správny, Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza, že až do nadobudnutia účinnosti nariadenia Rady č. 216/2013 zo 7. marca 2013 o elektronickom uverejňovaní Úradného vestníka Európskej únie je právne záväznou jeho písomná podoba, ktorej vyhotovenia v slovenskom jazyku zabezpečuje Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (§ 3 zákona č. 416/2004 Z. z. o úradnom vestníku Európskej únie).

K odňatiu možnosti oprávnenej konať pred súdom nedošlo ani údajným porušením zásady kontradiktórnosti ako základnej súčasti práva na spravodlivý proces. Táto zásada znamená, že obom stranám konania musí byť daná možnosť zoznámiť sa so stanoviskami a dôkazmi predloženými súdu s cieľom ovplyvniť jeho rozhodnutie - či už protistranou alebo na konaní nezúčastneným subjektom, od ktorého si prípadne súd takéto vyjadrenie alebo dôkaz mohol vyžiadať - a vyjadriť sa k nim (porovnaj Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M. Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. 1. Vydání. Praha : C. H. Beck, 2012, s. 740). Podľa Slovníka súčasného slovenského jazyka vydaného Viedou, vydavateľstvom Slovenskej akadémie vied, Bratislava 2011 (2. Zv.), kontradiktórnosť je prenos dôkazného bremena zo súdu na účastníkov sporu, resp. rokovací spôsob súdneho procesu. Právo na

kontradiktórny proces nemá absolútny charakter a jeho rozsah sa môže líšiť najmä v závislosti na zvláštnostiach daného konania. Nebráni súdu, aby od tohto pravidla v záujme procesnej ekonómie upustil, ak je zrejmé, že nezoznámenie účastníka konania napr. so stanoviskom iných účastníkov nemôže mať akýkoľvek vplyv na výsledok konania pred nimi.

Ak za porušenie zásady kontradiktórnosti by mal byť považovaný aj procesný postup exekučného súdu spočívajúci v tom, že po vyžiadaní si rozhodcovskej zmluvy od oprávnenej, neoboznámil tohto účastníka exekučného konania so svojím stanoviskom o neplatnosti rozhodcovskej doložky obsiahnutej v tejto zmluve, potom podľa názoru dovolacieho súdu, (za situácie, že platné právo pripúšťa proti rozhodnutiu exekučného súdu o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, resp. proti rozhodnutiu o zastavení exekúcie odvolanie) treba tento nedostatok považovať za zhojený možnosťou oprávnenej vyjadriť svoje námietky ku skutkovým zisteniam exekučného súdu vyodeným z ňou predloženého listinného dôkazu a k právnym záverom z toho vyplývajúcim v podanom odvolaní. Iný názor, vychádzajúci z nemožnosti zhojenia uvedeného nedostatku inak než zrušením rozhodnutí odvolacieho a exekučného súdu a vrátením veci na opätovné rozhodnutie, by odporoval zásade efektivity konania, pretože zrušenie rozhodnutí by zbytočne zvyšovalo náklady účastníkov konania ako aj náklady na výkon súdnictva, a tým by bolo aj v rozpore s jedným zo základných princípov právneho štátu, ktorým je princíp racionality.

V preskúmvanej veci oprávnená možnosť podať odvolanie proti uzneseniu exekučného súdu o zastavení exekúcie aj využila a v podanom opravnom prostriedku vyjadrila, okrem iného, aj svoj nesúhlas s právnymi závermi exekučného súdu.

V súvislosti s námietkou dovolateľky, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci treba uviesť, že táto (iná) vada je relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), avšak (na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p.) nezakladá (súčasne) aj prípustnosť dovolania. To isté platí aj o nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.); aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľky boli opodstatnené, mohli by mať za následok nanajvýš vecnú nesprávnosť napadnutého uznesenia, ale nezakladali by súčasne prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné, ale o taký prípad v danej veci nejde.

Keďže prípustnosť dovolania oprávnenej nemožno vyvodiť z ustanovení § 239 O. s. p. a neboli zistené ani vady konania v zmysle § 237 O. s. p., Najvyšší súd Slovenskej republiky jej dovolanie odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný.

V dovolacom konaní úspešnému povinnému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti oprávnenej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p.), Najvyšší súd Slovenskej republiky mu však žiadne trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že v dovolacom konaní mu žiadne trovy nevznikli.

V súvislosti s odvolaním, ktoré oprávnená podala proti tej časti rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorým tento súd jej návrh na prerušenie konania zamietol, Najvyšší súd Slovenskej republiky skúmal predovšetkým podmienky, za ktorých môže konať (§ 103 O. s. p.) a dospel k záveru, že v predmetnej veci ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť.

I keď Občiansky súdny poriadok výslovne nevypočítava procesné podmienky konania, možno z neho vyvodiť, že procesné podmienky sú také vlastnosti súdu a účastníkov konania, ktoré musia byť splnené na to, aby sa dosiahol cieľ občianskeho súdneho konania vyplývajúci zo základných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (v prvej hlave prvej časti). Na strane súdu k podmienkam konania patria tie, ktoré vymedzujú jeho práva a povinnosti ako orgánu štátu konať a vydať rozhodnutie. Takouto podmienkou je nepochybne aj funkčná príslušnosť, z úpravy ktorej vyplýva, ktorý súd je príslušný konať a rozhodovať o veci v inštančnom postupe. Chýbajúca funkčná príslušnosť na prejednanie určitej veci predstavuje neodstrániteľný nedostatok podmienky konania.

V prejednávanej veci odvolanie oprávnenej smeruje proti uzneseniu, ktorým krajský súd v dovolacom konaní nevyhovel návrhu oprávnenej na prerušenie konania.

Podľa § 201 O. s. p. účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to

zákon nevylučuje. Ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkom a vedľajším účastníkom, môže podať odvolanie aj vedľajší účastník.

Podľa § 10 ods. 1 O. s. p. krajské sudy rozhodujú o odvolaniach proti rozhodnutiam okresných súdov. Podľa § 10 ods. 2 O. s. p. o odvolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov ako súdov prvého stupňa rozhoduje Najvyšší súd Slovenskej republiky.

Citované zákonné ustanovenia upravujú funkčnú príslušnosť Najvyššieho súdu SR tak, že tento súd je príslušný rozhodovať o odvolaniach vtedy, ak odvolanie smeruje proti rozhodnutiu krajského súdu ako súdu prvého stupňa. Spôsobilým predmetom odvolacieho konania sú teda len rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Rozhodnutie krajského súdu o nevyhovení návrhu oprávnenej na prerušenie konania vydané v priebehu odvolacieho konania, nie je rozhodnutím krajského súdu ako súdu prvého stupňa, ale jedná sa o rozhodnutie odvolacieho súdu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné. Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 211 ods. 1 výslovne predpokladá rozhodovanie odvolacieho súdu napr. aj o návrhoch podľa § 138 ods. 1 vrátane tých, o ktorých nerozhodol súd prvého stupňa. Odvolací súd sa pri takomto rozhodovaní nestáva súdom prvého stupňa, ale zostáva odvolacím súdom. Napadnuté uznesenie krajského súdu ako odvolacieho súdu teda neobsahuje (neuvádza) chybné poučenie o neprípustnosti odvolania proti tomuto rozhodnutiu.

Oprávnená napadla predmetné uznesenie krajského súdu odvolaním, avšak funkčná príslušnosť Najvyššieho súdu SR na rozhodovanie o tomto opravnom prostriedku nie je daná z dôvodu, že napadnuté rozhodnutie nebolo vydané krajským súdom ako súdom prvého stupňa, ale ako súdom odvolacím.

Podľa § 103 O. s. p. kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania). Podľa § 104 ods. 1 O. s. p. ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

Keďže na prejednanie odvolania podaného oprávnenu proti uzneseniu odvolacieho súdu nie je daná funkčná príslušnosť Najvyššieho súdu SR, ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť. V súlade s posledne citovaným ustanovením bolo preto potrebné konanie o tomto opravnom prostriedku zastaviť bez toho, aby mohla byť preskúmaná vecná správnosť napadnutého rozhodnutia.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 146 ods. 1 písm c/ O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p., keď odvolacie konanie bolo zastavené.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.